

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

УДК 94(477)«18/20»

ДОРОЖНІ СКРИНІ, ВАЛІЗИ ТА ІНШІ ЗАСОБИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ДОРОЖНЬОГО БАГАЖУ ХІХ – СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ У ФОНДОВОМУ ЗІБРАННІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

Грудевич Т.В.

«Музей «Поштова станція»,
Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

Шкіра Л.М.

«Музей народного сухопутного транспорту Середньої Наддніпрянщини»,
Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

У статті характеризується колекція дорожніх скринь, валіз та інших засобів перевезення дорожнього багажу ХІХ – середини ХХ століття у фондовому зібранні Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Мета наукової праці полягає у вивченні фондової колекції, методологічному обґрунтуванні експозиційної виставки дорожніх скринь, валіз тощо, які дійшли до нас попри час. У статті використана ціла низка наукових методів: зокрема історико-порівняльний, ретроспективний, проблемно-хронологічний, історико-логічний аналіз, синтез, систематизація і класифікація музейних експонатів. Наукова новизна дослідження проявляється в тому, що на даний час дорожні скрині, валізи та інші засоби перевезення багажу, із музейного зібрання Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», не були предметом самостійного вивчення та експонування, тому аналіз цієї проблеми допоможе більш комплексно осягнути дорожній побут ХІХ – середини ХХ століття, збереження та представлення засобів дорожнього багажу, як для вузьких спеціалістів, так і для широкого загалу у музейних колекціях Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини. На сьогоднішній день детальне дослідження цих засобів перевезення багажу, їх типології, призначення, місця виробництва, декорування, техніки виготовлення, використання, є важливим не тільки для музейників зокрема, а й для усіх, хто цікавиться історією речей.

Ключові слова: Україна, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», дорожній побут, валізи, колекція, старожитності.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві існує тенденція зростання інтересу до оригінальних музейних старожитностей. У добу інноваційних технологій, люди подорожують як і раніше, але у різний час подорожують використовували різні засоби зберігання та перевезення особистих речей. Ми з зацікавленням хочемо зазирнути в минуле і зрозуміти, як в ті далекі часи перевозили особисті речі, що брали у дорогу. Оскільки у ХХІ столітті подорожуючі використовують легкі, міцні, зручні, компактні валізи, що мають GPS маяки, кейси, валізи з кодовими замками, металеві та пластикові контейнери, сумки-холодильники, валізи-стілці, що можуть знадобитися у дорозі, а незручні, важкі в подорожі дерев'яні, фанерні, плетені з соломи, рогозу, лози валізи, мішки, кошики, кармани, пошиті з полотна «шаньки», «торби», плетені із конопляних ниток сітки, глиняні амфори для рідини, шкіряні міхи вийшли з ужитку, то музейні відвідувачі з задоволенням оглянуть їх у зібраннях старожитностей.

Дослідження та вивчення фондової колекції дорожніх валіз, методологічний аналіз, обґрунтування експозиційної виставки дорожніх скринь, валіз тощо, які дійшли до нас попри час. У статті використана ціла низка наукових методів: зокрема історико-порівняльний, ретроспективний, проблемно-хронологічний, історико-логічний аналіз, синтез, систематизація і класифікація музейних експонатів.

Актуальність дослідження дорожніх валіз, які попри катаклізми дійшли до нашого часу, проявляється у тому, що вивчення таких предметів, чи хоча б їх невеликої збереженої частини, допоможе у пізнанні свого минулого.

НІЕЗ «Переяслав», має велику кількість музейних експонатів, які зацікавляють відвідувачів. У фондовій колекції зберігається велика кількість різноманітних речей дорожнього побуту. Серед них є цікава колекція засобів для перевезення багажу, яка потребує висвітлення та дослідження. Працівниками НІЕЗ «Переяслав» проведена важлива підготовча робота, яка дасть можливість продемонструвати виставку «Дорожні валізи ХІХ – середини ХХ століття» (з фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»). На виставці буде представлено значна кількість предметів: валізи, дорожні скрині та інші засоби перевезення багажу, які виготовлені з металу, дерева, лози, фанери тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окреслена проблематика вже потрапляла у коло наукових інтересів дослідників. Так наприклад, Федоров П. у 1914 р. видав посібник «Чемоданное дело и изготовление дорожных вещей» [2]. Сучасний дослідник В. Вітренко у своїх працях побіжно згадував використання спеціальних емкостей для перевезення багажу [1].

Разом з тим, можна стверджувати, що вивчення дорожніх валіз, скринь та інших засобів перевезення багажу не було об'єктом спеціальних досліджень

в цілому, і зокрема збірка предметів для перевезення дорожнього багажу із колекції НІЕЗ «Переяслав». Вона потребує фахового вивчення та аналізу художніх особливостей, різноманіття функцій, використання різних матеріалів і технік для їх виготовлення, художніх рішень тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що на даний момент дорожні скрині, валізи XIX – середини XX століття із музейного зібрання Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі НІЕЗ «Переяслав»), не були предметом самостійного вивчення та експонування, тому аналіз цієї проблеми допоможе більш комплексно осягнути використання речей у дорожньому побуті, їх збереження та показ, як для вузьких спеціалістів, так і для широкого загалу у колекціях Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини (далі МНАП).

Завдання статті. Грунтовне вивчення дорожніх валіз, скринь XIX – середини XX століття, є важливим та актуальним, оскільки вирішує завдання зацікавити відвідувачів до пізнання повсякденної культури, побуту та традицій українського народу, а також популяризації музейних зібрань. **Мета даного дослідження** полягає у розкритті особливостей виготовлення та надходження до фондової колекції дорожніх скринь, валіз XIX – середини XX століття у контексті оновлення експозицій та більш широкого їх показу відвідувачам скансену.

Виклад основного матеріалу дослідження. На нашу думку, предмети дорожнього побуту, які використовувалися для збереження та перевезення особистих речей подорожуючих, можна умовно класифікувати на чотири типи: 1) сумки, лантухи, наплічники, торби тощо; 2) багажні ящики, скрині, коробки 3) валізи; 4) дорожні портфелі.

З тих самих пір, як у людини з'явилися потреба переміщуватися у просторі та брати з собою необхідні речі, виникла потреба у збереженні особистих речей у спеціальних засобах: сумках, мішках, лантухах, наплічниках, торбах, скринях, корзинах, валізах тощо, що захищали від природного і антропогенного факторів.

В період, коли люди переміщувалися в основному пішки, особисті речі, продукти, товари для продажу чи обміну, які брали з собою, зазвичай переносили в вузлах, торбах, лантухах, мішках, наплічниках, корзинах, тюках тощо.

З розповсюдженням колісного і полозового транспорту з'явилася можливість перевезення на них особистих речей та товарів. Саме тому на транспортних засобах (санях, возах, каретах) для перевезення особистих речей подорожуючих та інших предметів (товарів, коштовних речей) стали використовувати скрині. Вони могли бути плетені з лози та зроблені з дерева чи металу.

Можемо припустити, що скрині були обов'язковим елементом домашнього побуту у кожній сім'ї і використовувалися для збереження особистих предметів (одягу, взуття, полотна, рушників, прикрас тощо). Пізніше вони стають невід'ємним атрибутом дорожнього побуту. Разом з тим, традиції оковування та виробництва металевих, лозових та дерев'яних скринь зокрема, передавалися з покоління в покоління.

Тому вироби майстрів XIX – середини XX століття в основному повторюють конструктивні особливості майстрів минулого.

У колекції НІЕЗ «Переяслав» налічується невелика кількість дорожніх скринь, але кожна з них варта уваги дослідників, оскільки вони є репрезентативними і заслуговують джерелознавчого аналізу.

Серед цих експонатів є 4 одиниці скринь, які плетені з лози різними техніками в кінці XIX – на початку XX століття. Всі вони були зібрані у м. Переяславі-Хмельницького Київської області, вирізняються своїми характеристиками та техніками плетіння. На території Середньої Наддніпрянщини лозоплетіння побутувало у населених пунктах, прилеглих до річок, вироби мали попит на місцевих базарах. Техніки плетіння у різних регіонах були дещо різними, але у переважній більшості були схожими. Найкращий матеріал для плетіння лозових скринь – жовто-зелена верба. У фондовій колекції НІЕЗ «Переяслав» зберігаються цікаві артефакти ручної роботи початку XX століття. Вважаємо за доцільне подати їх детальний опис: Скриня інв. № Е-3329 зроблена з білої лози, має прямокутну форму, закривається кришкою з того ж матеріалу, закріпленою до скрині завісами. Належала Крисько І.М., жителю м. Переяслава-Хмельницького, придбана Заповідником у 1985 році. Розмір: 48x32x30 см. [3].

Іншою є дорожня скриня інв. № Е-3957, плетена з лози, прямокутної форми, віко прикріплене металевими пластинами до основи, закривається при допомозі металевого прута з дужкою, має лозову ручку. м. Переяслав-Хмельницький, придбана у Шавейко В.І. у 1999 р. Розмір: 38x71,5x48 см [4].

Червона лоза дає якісний матеріал для плетіння валіз, червоні прутики мають велику міцність, що дозволяє проводити глибоке та тонке плетіння. Ці прутики як правило спочатку пропарювали, а вже потім чистили від кори. Зразком є предмет інв. № Е-3328, скриня лозова, яка має прямокутну форму, закривається кришкою зробленою на завісах, замикається замком, що засувається. Скриня має червонуватий колір, на кришці посередині чорна смуга, по боках є дві ручки для її перенесення, які зроблені із лози. Належала Крисько І.М., жителю м. Переяслава-Хмельницького, Розмір: 98x58x58 см [3].

Цікавим експонатом є скриня інв. № Е-4437, виплетена з прутків лози, з кришкою, на передній стінці прикріплена ручка. Розмір: 51x32x42, ручна робота. Поч. XX ст. м. Переяслав-Хмельницький [4]. Скрині, виготовлені з лози, досить легкі, проте речі, що знаходилися у них, були не захищеними від пилу та атмосферних опадів, тому більш досконалішими були скрині, виготовлені з дерева та оковані металом.

В колекції НІЕЗ «Переяслав» слід виділити дорожні скрині, виготовлені з металу та дерева, так звані «оковані». Вони міцні, надійні, захищали речі від вологи, проте були досить важкими, громіздкими, не зручними у транспортуванні. Такі скрині вирізнялися розмірами, способом оковування (пластини чи суцільні смуги металу), закривалися надійними замками та мали з боків та на віку ручки для перенесення. Так, скриня інв. № Е-3869, виготовлена з дерева та мета-

лу, була придбана Заповідником в м. Переяславі-Хмельницькому у Івахи О.Ф. у 1992 році. Вона має прямокутну форму, кована залізом. На кришці по металу зображено букети квітів, по боках масивні металеві ручки. Поч. ХХ ст. Розмір: 122x64x54 см [4].

У зв'язку з розвитком промисловості та індустріального суспільства з'явилися нові, більш сучасні засоби для перевезення особистих речей подорожуючих. Тому негабаритні, громіздкі скрині, що багато століть служили найбільш поширеними засобом перевезення багажу, з часом морально і фізично застаріли, оскільки транспортувати в них крихкі предмети було не зручно, а їх негабаритність не відповідала оптимальному використанню багажної площі.

Саме тому, в середині ХІХ століття з'являється така ємкість для перевезення багажу як «валіза». Валіза (від французького valise) – це прямокутна місткість, призначена для перевезення та збереження багажу, має одну або більше ручок для переміщення. Виготовлялися валізи зі шкіри, синтетичних матеріалів тощо.

Існує така версія, що ідея виникнення валізи належить людям, які були кочівниками і в силу цих обставин були вимушені знайти способи транспортування речей, які були найбільш зручними. Революцію у створенні зручних валіз зробив французький майстер Луї Віттон. У 1858 році він презентував новинку – валізу, яка мала плескату форму. До цього часу всі валізи випускалися з випуклою кришкою, що ускладнювало їх транспортування, поскільки складати їх було незручно. Валіза, яка звалася «Тrianon» була обшита тканиною, яка не промокає і мала основу з деревини тополі. Краї валізи були захищені металевими кутами. Ця валіза була легкою і герметичною і вперше могла відкриватися збоку. До цього валізи були круглої форми, відкривалися зверху, складати їх у штабеля при перевезенні було неможливо. А валізи Луї Віттона були досить зручні у перевезенні і складалася одна на одну [6].

Можна припустити, що за всіма ознаками у колекції є експонат, схожий на відомий бренд: інв. № Е-3522, валіза дорожня, з двома шкіряними ручками, на коліщатках. Дерев'яний прямокутний ящик з кришкою овальної (віко опукле) форми, оббитий шкірозамінником. Скриня з кутів та по середині оббита металевими пластинами і дерев'яними рейками, всередині висувний ящик з дном, обшитим тканиною. Кришка з двома замками. На кришці прикріплена овальна металева пластинка з фірмовим клеймом. З торця кришки пластинка з датою випуску: 1873 р. Експонування виробів цієї фірми на виставках м.Лондона в 1862 р., м. Парижа 1867 р. На нижній частині кришки паперова етикетка з написом: «Вена 1873 р., Лондон 1867 р., Париж 1867 р.». Передала Рижкова С.В., м. Переяслав-Хмельницький, придбана Заповідником у 1987 р. Розмір: 60x48x80 см [3].

Також у фондах НІЕЗ «Переяслав» зберігається цікавий експонат, фабричного виробництва, який потребує ґрунтовного дослідження. Дорожня валіза, інв. № Е-3993, світло-коричневого кольору, з 4-ма поперечними дерев'яними обручами. Між обручами на валізі нанесені чорні прямокутні (по дві) рамочки та по одній з боків. На три шкіряні

ручки та з двома металевими замками. Виявлений експонат у с. Віненці Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл., використовувалася на поч. ХХ століття. Розмір: 90x32x54 см [4].

Слідуючий експонат інв. № Е-2607 валіза дорожня, прямокутної форми, з заокругленим верхом, обтягнута мішковиною і пофарбована жовтою фарбою, оздоблена смугами заліза. На поверхні геометричні фігури, нанесені чорною фарбою. Всередині обтягнута смугастою ситцевою тканиною. З боків прибиті ручки. Кришка до трьох замків (тримається на 3-х завісах). Виготовлена у кінці ХІХ століття, належала Тарапон К.В., передала Гойнік К.О., м. Переяслав-Хмельницький, придбана заповідником у 1980 році. Розмір: 97x54x65,3 см. Фанера, ситець, фарба, метал, мішківина, ручна робота [3].

Заслужує уваги експонат за інв. № Е-4060. Це валіза фанерна, коричневого кольору, фабричного виробництва, 40-ві роки ХХ століття. Використовувалася для перенесення речей під час подорожі. Ручка з дерева. Виявлена у м. Переяслав-Хмельницький у 2003 р. Розмір: 55x35x20 см [4].

Валізи виготовлялися, як у домашньому виробництві, так і в майстернях, у фабричних умовах. Перераховані вище експонати були фабричного виробництва, разом з тим, у фондів колекції НІЕЗ «Переяслав» зберігається значна кількість валіз ручної роботи. Серед них слід звернути увагу на такі музейні предмети: Валіза інв. № Е-3772 КВ, з фанери, саморобна, пофарбована у зелений колір, складається з 2-х частин: одна більша, глибша, а друга – менша. Кути округлі, зверху прибита шкіряна ручка та металева застібка. Переяслав-Хмельницький району, с. Підварки, 30-ті роки ХХ століття. Придбана Заповідником у 1990 році у Омель'яненко В.П. Розмір: 34x31 см. Фанера, столярна робота [3].

До фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» у 2005 році надійшли дерев'яні валізи першої половини ХХ століття, виробу майстра Ємця Г.Г., 1904 р. н., жителя с. Стівп'яги Переяслав-Хмельницького району Київської області.

Валіза дерев'яна інв. № Е-4226, складається з двох коробок – верхньої мілкої та нижньої глибокої та широкої, які кріпляться одна до одної металевими пластинами. До нижньої прибито вертикально три рейки «по бокам та по середині» та одна до верхньої коробки. На нижній коробці є отвори для замка і металева ручка для переносу. Пофарбована у зелений колір. Робив майстер Ємець Г.Г., передала Ковальчук Галина Олександрівна. Розмір: 70x22 см. Дерево, метал, фарба, ручна робота [4].

Валіза інв. № Е-4227, складається із двох дерев'яних коробок: нижньої для одягу та верхньої кришки, які кріпляться металевими пластинами одна до одної. Кришка із нижньої коробки із правого боку з'єднана шкіряним паском. До нижньої коробки кріпиться металева ручка. Всередині, вище ручки – металева пластинка від замка. Пофарбована у коричневий колір. Робив Майстер Ємець Г.Г., належала Ємець Марії Гаврилівні, 1927 р.н. передала Ковальчук Галина Олександрівна, придбана Заповідником у 2005 році. Розмір: 47 x 6,4 см. Фарба, дерево, метал, ручна робота [4].

Валіза дерев'яна інв. № Е-4225, з двох коробок кришки верху та тонкої для одягу коробки. Кріпляться одна до одної металевими пластинами. Валіза має на металевій пластинці – замок. Пофарбована у червоний колір, робота майстра Смця Гаврила Глібовича. Розмір: 45x24 см [4].

Валіза інв. № Е-4061 коричнева, фанерна, призначалася для перенесення речей під час подорожі. Ручка з цупкого текстильного ремня. Час побутування: 40–60 роки ХХ століття, Середня Наддніпрянина, придбана Заповідником у 2003 році. Розмір: 50x23x35 см, м. Переяслав-Хмельницький. Передала Бурчик В.А. [4].

У першій половині ХХ століття, окрім валіз, почали використовуватися для перевезення особистих речей подорожуючих також і дорожні портфелі, оскільки вони були компактними і дозволяли транспортувати з собою мінімум особистих речей. Серед партійного, радянського господарського активу доби СРСР надзвичайно популярними були так звані дорожні портфелі. Один з них зберігається у фондівій колекції НІЕЗ «Переяслав» та має дуже цікаву історію.

Портфель шкіряний, розкладний, має застібку інв. № ПХІМ-5224. Всередині по центру металева пластинка, до якої зовні прикріплена ручка. Портфель на два відділення, з гаманцями. Належав одному із керівників партизанського руху на Далекому Сході 1918–1922 рр. Дем'яну Іванови-

чу Бойку-Павлову, який проживав в с. В'юнище Переяславського району Київської області. Придбана Заповідником у грудні 1966 році. Розмір: 40x30 см [5]. Загалом, у фондівій колекції НІЕЗ «Переяслав» зберігається близько тридцяти таких раритетних експонатів. Вони потребують збереження, вивчення та експонування. Саме з цією метою співробітники НІЕЗ «Переяслав» працюють над створенням виставки у експозиції «Музею народного сухопутного транспорту Середньої Наддніпрянини», на якій буде продемонстровано засоби перевезення дорожнього багажу кінця ХІХ – середини ХХ століття.

Висновки дослідження. Таким чином, на даний час предмети дорожнього побуту (сумки, скрині, валізи, портфелі тощо) із музейного зібрання НІЕЗ «Переяслав», не були предметом самостійного вивчення та експонування. Аналіз цієї проблеми допоможе більш комплексно осягнути предмети подорожуючих ХІХ – середини ХХ століття, представити дорожні скрині, валізи тощо, як для вузьких спеціалістів, так і для широкого загалу у музейних колекціях Музею-скансену. На сьогоднішній день детальне дослідження дорожніх сумок, скринь, валіз, портфелів тощо, їх типології, призначення, місця виробництва, декорування, техніки виготовлення, використання та регіональні особливості, є важливим не тільки для музейників зокрема, а й для усіх, хто цікавиться історією речей.

Список літератури:

1. Вітренко В. «Транспорт і зв'язок в кінці ХVІІІ – на початку ХХ століття» // www.via-regia.org/.../pdf/Vitrenko.Transport.formatiert.pdf.
2. Федоров П.А. Чемоданное дело и изготовление дорожных вещей: Практическое руководство для изготовления чемоданов // Санкт-Петербург А.Ф. Сухова. 1914. С. 56.
3. Фонди НІЕЗ «Переяслав». Інвентарна група «Е» («Етнографія»). – Кн. № 5. – №№ 2515–3778
4. Фонди НІЕЗ «Переяслав». Інвентарна група «Е» («Етнографія»). – Кн. № 6. – №№ 3779–4462.
5. Фонди НІЕЗ «Переяслав». Інвентарна група «ПХІМ» («Переяслав-Хмельницький історичний музей»).
6. Електронний ресурс: <https://uk.wikipedia.org/>.

Грудевич Т.В.

«Музей «Почтовая станция»,
Национальный историко-этнографический заповедник «Переяслав»

Шкира Л.Н.

«Музей народного сухопутного транспорта Среднего Поднепровья»,
Национальный историко-этнографический заповедник «Переяслав»

ДОРОЖНЫЕ СУНДУКИ, ЧЕМОДАНЫ И ДРУГИЕ СРЕДСТВА ПЕРЕВОЗКИ ДОРОЖНОГО БАГАЖА XIX – СРЕДИНЫ XX ВЕКА В ФОНДОВОМ СОБРАНИИ НАЦИОНАЛЬНОГО ИСТОРИКО- ЭТНОГРАФИЧЕСКОГО ЗАПОВЕДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

Аннотация

В статье характеризуется коллекция дорожных сундуков, чемоданов и других средств перевозки дорожного багажа XIX – середины XX века в фондовой коллекции Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав». Цель научной работы состоит в изучении этой коллекции, методологическом обосновании экспозиционной выставки дорожных сундуков, чемоданов и т.д., которые дошли до нас несмотря на время. В статье использовано целый ряд научных методов: историко-сравнительный, ретроспективный, проблемно-хронологический, историко-логический анализ, синтез, систематизация и классификация музейных экспонатов. Научная новизна исследования проявляется в том, что в настоящее время дорожные сундуки, чемоданы и другие средства перевозки багажа, с музейной коллекции собрания Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», не были предметом самостоятельного изучения и экспонирования, поэтому анализ этой проблемы может более комплексно понять дорожный быт XIX – середины XX века, сохранения и демонстрацию средств дорожного багажа, как для узких специалистов, так и для широкой общественности в музейных коллекциях Музея народной архитектуры и быта Среднего Поднепровья. На сегодняшний день детальное исследование этих средств перевозки багажа, их типологии, назначения, места производства, декорирования, техники изготовления, использования, важно не только для музейных работников в частности, но и для всех, кто интересуется историей вещей.

Ключевые слова: Украина, Национальный историко-этнографический заповедник «Переяслав», дорожный быт, чемоданы, коллекция, древности.

Hrudevich T.V.

«Museum «Postal Station» of the
National Historical and Ethnographic Reserve «Pereyaslav»

Shkira L.M.

«Museum of the national Land transport of the Middle Dnieper» of the
National Historical and Ethnographic Reserve «Pereyaslav»

ROAD CHESTS, VALISES AND OTHER MEANS OF THE LUGGAGE TRANSPORTATION OF THE XIX – THE MIDDLE OF THE XX CENTURY IN THE FOUNDATION OF THE NATIONAL HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC RESERVE "PEREYASLAV"

Summary

According to this article, there is a characteristic of the collection of the road chests, valises and other means of the luggage transportation of the XIX – the middle of the XX century in the foundation of the National Historical and Ethnographic reserve "Pereyaslav". The main purpose of the scientific work includes the research of the stock collection, methodological substantiation of the exposition exhibition of road chests, suitcases, etc., which came to us during the time. There are a whole range of scientific methods: in particular historical-comparative, retrospective, problem-chronological, historical-logical analysis, synthesis, systematization and classification of museum exhibits. The scientific novelty of the research is manifested in the fact that at present, travel chests, suitcases and other means of transportation of luggage from the museum collection of the National Historical and Ethnographic Reserve "Pereyaslav" were not the subject of independent study and exhibition, therefore the analysis of this problem will help to comprehend the road mode of life of the XIX – mid XX century more comprehensively, the preservation and presentation of means of travel luggage, both for the narrow specialists, and for the general public in the museum collections of the Museum of folk architecture and life of the Middle Dnieper. Nowadays, a detailed study of these means of baggage transportation, their typology, purpose, place of production, decoration, techniques of production, using, are important not only for the museum, in particular, but also for anyone interested in the history of such things.

Keywords: Ukraine, National Historical and Ethnographic Reserve "Pereyaslav", the road mode of life, collection, valises, antiquity.